

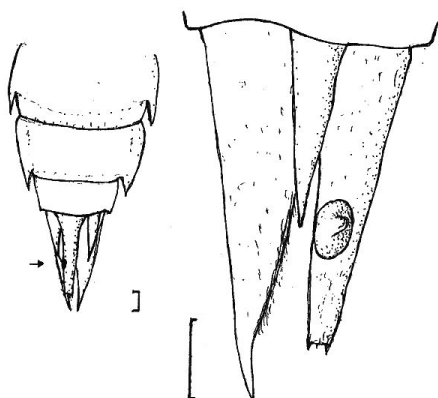

Kapslak op glazenmaker

In het Nationale Park Zuid-Kennemerland doe ik onderzoek naar de libellenlarven- en de molluskenfauna (slakken en mossels). Hiervoor worden vooral larvenhuidjes gezocht en de duinplasjes met een net of zeef onderzocht op larven en mollusken. Tot mijn verbazing deed ik kort geleden een 'gecombineerde' waarneming. In het westelijk deel van Duin en Kruidberg (1½ km zuid van de haven van IJmuiden) trof ik op 11 augustus 2005 een duinpoeltje aan met een doorsnede van circa 6 meter. Het water was een halve meter diep en dicht begroeid met oeverplanten en omgeven door struiken. Waterslakken en -mossels kon ik er niet vinden, wel zaten er in de overbegroeiing enige larvenhuidjes van libellen. Bij het thuis determineren zag ik op een huidje van de blauwe glazenmaker (*Aeshna cyanea*) een klein knobbelkje op de epiproct. Bij vergroting bleek dit een zeer klein schelpje (0,75 x 0,5 mm) van de kapslak (*Acroloxus lacustris*) te zijn. Kapslakken zitten vrij stevig op hun ondergrond en verlaten die niet gauw. De waarneming was om drie redenen opmerkelijk. Deze slakkensoort is zeer zeldzaam in het duingebied (wel vrij algemeen in Nederland), ik had geen enkele slak gevonden tijdens het molluskenonderzoek in dit poeltje en de vondst van een slak die als ondergrond een libellenlarf gebruikt is nogal bijzonder. Onderzoek in oktober 2005 in hetzelfde poeltje leverde na 20 minuten enkele kapslakjes op. Ze zaten onopvallend op de stengels van waterbies. De soort leeft hier dus in klein aantal en een exemplaar heeft kennelijk kans gezien om op een stilzittende larve te kruipen. Het uitsluipen van de libel betekende de dood van de kapslak.

Wim Kuijper

Libellenwerkgroep Zuid-Kennemerland

Tekening:

Achterdeel blauwe glazenmaker met kapslakje op de epiproct. Boven- en zijaanzicht. Maatschepje komt overeen met 1 mm.

Het verhaal over *Crocothemis servilia*

Afgelopen donderdag 10 november zag mijn dochter een libel in haar terrarium vliegen en gaf haar de vrijheid terug. Ik vond het jammer dat ik diertje niet had gezien. De volgende morgen liep mijn dochter naar buiten en zag de libel weer precies op het zelfde plek zitten als de dag ervoor. Het leek of het beestje dood was. We bekeken het van alle kanten en kwam er weer leven in het beestje. Langzaam begonnen de vleugels te trillen. We hebben toen foto's gemaakt (zie foto hieronder) en een aantal boeken nagekeken, maar geen dier voldeed aan de beschrijving. Daarna een aantal mensen gebeld. Vermoedelijk ging het om een vers exemplaar van de geelplekheidlibel. Alleen de grote zwarte streep die over de rug liep was vreemd. Ik ging zaterdag naar de RAVON dag en kon ik het mooi vragen. Helaas leverde dit niets op. Via de e-mail kwam ik er achter dat het ging om *Crocothemis servilia*. Ik had vrijdagavond het diertje maar weer buiten gezet en kreeg ik vervolgens een mailtje dat iemand de libel wilde hebben. Met een zaklantaarn hebben we in de bossen gezocht, maar de libel was nergens meer te ontdekken.

Ook de volgende morgen werd de libel in eerste instantie niet gevonden tot mijn dochter het diertje vond. We hebben de libel daarna in het terrarium gezet zodat ze kon opwarmen. Daarna heeft helaas een kikker uit het terrarium de libel opgegeten. Maar goed dat we de libel eerder op de foto hebben gezet. Hoe komt dan zo'n exemplaar in het terrarium? Waarschijnlijk met planten die we in het terrarium hebben gelegd. Het was o.a. waterpest. Of komt het door levend voedsel die we in de winkel hadden gekocht? Ik zal navragen waar het vandaan komt. Wellicht sluipen er nog meer exemplaren uit. Maar dan moeten we wel de kikkers in de gaten houden.

Hillie Waning Vos

Turflaan 18

7776 BJ Slagharen

hilliewaning@wanadoo.nl